

Ta je bolnika ponovno natančno preiskal ter ugotovil, da je ranjeno srce. Srce je bilo že tako oslabiljeno, da je jedva še mogel ugotoviti posamezne tripe. Po kratkem oklevanju se je odločil za nevarno operacijo srca. V navzočnosti treh zdravnikov-pomočnikov so ranjencu odprli prsni koš. Razrezati so mu morali v to svrhu tri rebra. Srčni mehur je bil napolnjen s krvjo in delovanje srca bi moralo vsak hip prenehati. Dr. Krstič je takoj prerezal mehur ter odstranil strnjeno kri. Nato se mu je posrečilo ustaviti krvavenje, nakar je mehur zopet sešil in operacija, ki je trajala le 20 minut, je bila izvršena. Bolnik se je kmalu zavedel in srce je začelo zopet navadno delovati. Operacija je popolnoma uspela. Življenje, ki je viselo samo še na niti, je rešeno. Vest o nenavadni operaciji, prvi te vrste v naši državi, je izzvala v zdravniških krogih občudovanje in splošno zanimanje. Operacija pa tudi dokazuje, da je tudi pri nas zdravniška veda na dostojni stopnji in da so na napačni poti oni, ki si domišljujejo, da so strokovnjaki le v inozemstvu.

Krvav konec roparske družbe. Dne 22. novembra se je imel med vasema Slivar in Kondol v skuplanskem okraju vršiti ogled na licu mesta, kjer je bila glasovita roparska družba Adema Bulke izvršila roparski umor. V ta namen so orožniki dovedli tjakaj Bulko in njegove tri roparske tovariše. Na nekem gosto obraščenem kraju so roparji vsi naenkrat začeli bežati hoteč uteči. Orožniki so zgrabili za puške in kjer se roparji na trikratni poziv niso ustavili, so streljali. Vsi štirje roparji so obležali mrtvi. S tem je Južna Srbija rešena najkrvoločnejše roparske družbe, ki je izvršila neshetno umorov, požigov in drugih zločinov.

Krvave kolone. V Slavoniji obstaja običaj, da se vrši ob kolinah velika pojedina, kakor pri nas na svatbah. K taki pojedini povabi gospodar svoje prijatelje, znanke in sorodnike. Seveda se ob takih prilikah tudi pridno »uničuje« alkohol. Razgreti duhovi često povzročijo prepir in pretep. Take krvave kolone so se vršile tudi minulo soboto v osiješki okolici. Bogati kmet Mita Grgič je povabil na kolone med drugimi tudi svoje brate in svojega očeta. Med pojedino pa so se bratje sporekli z očetom. Nastal je pretep, tekot katerega je sin Mita ustrelil svojega očeta, sin Nedad pa svojega brata Mito. Konec pretepu je napravilo orožništvo, ki je celo družino zaprlo.

Zemeljski plaz uničil celo mesto. V južni Franciji je zadnje tedne strašno deževalo. Posledice so bile velike povodnji in zemeljski plazovi, ki so napravili ogromno škodo. Strašno nesrečo je povzročil plaz pri mestu Nizza ob obali Sredozemskega morja. Tu leži malo mestce Roqueville na pobočju večjega hriba. Dne 24. novembra se je pričela nenadoma zemlja s hriba pomikati proti dolini. Strahovite množine zemlje, blato in vode so drvele vedno bolj naglo po pobočju in kmalu dosegale mesto. Prebivalci so bili od bohnena bližajočega se plazja še pravočasno opozorjeni in večina si je še rešila življenje, dočim so morali vse imetje prepustiti uničujoči zemlji. Posrečilo se je rešiti tudi bolnike iz bolnice. Vendar pa je plaz tako hitro pridrvel, da je blato zalilo večje število hiš, iz katerih se prebivalci niso mogli več rešiti ter so bili usmrčeni. Med pokanjem tramovja in zidov je ogromna odeja zemlje polagoma pokrila hiše ter se z njimi vred valila naprej v dolino. Bil je strašen prizor, ko je plaz pokrnil in odnesel 50 hiš mesteca. 24 oseb je izgubilo pri tem svoje življenje. V dolini se je plaz ustavil. Izgledal je kot velikanski, nad 1 km dolg in 50 m visok nasip iz rujav, blatne zemlje, iz katere so štrleli kot palice ostanki gozdov, ki so preje pokrivali goro. Zemljo je posnelo z gore do skale.

Za dijaško kuhinjo se je darovalo ob posvetitvi družine Cviklove v Nebovi št. 1, župnija Sv. Peter pri Mariboru, 207,50 Din. Bog plačaj!

Porotni imenik za IV. redno zasedanje porote v letu 1926. — Porotniki: Zöhrer Marjan, Svečane 7; Zabovnik Janko, Ribnica na Pohorju; Braboša Jakob, Sodinci 9; Osojnik Janez, Gornja Radgona; Stimec Jože, Laporje 43; Hernja Franc, Pavlovci 12; Pečovnik Stefan, Frajham; Ravnjak Ivan, Ruše 35; Sinko Leopold, Gederovci 9; Predan Martin, Bukovci; Čeh Josip, Oblaki 81; Kegelnic Silvester, Koprivna 12; Lutar Stefan, Koplinski 11; Zamuda Miha, Ptuj; Petrun Ivan, Sv. Anton na Pohorju 24; Herga Janez; Gabernik 21; Purkhard Fr., Rošpoh 14; Rop Anton, Lormanec; Majcen Vinko, Ptuj; Maher Franc, Dolgoše 35; Polegeg Martin, Sp. Ložnica; Horvat Franc, Mostje 7; Puklavac Bolfenk, Hermanci 54; Vacac Jakob, Sp. Nova vas; Jurša Franc, Spod. Duplek; Roškar Martin, Gočava; Cas Aleš, Breznica; Stessel Jos., Tihšinci 62; Uršič Jožef, Verhole 36; Bivšek Miha, Volinjak; Vrabelj Franc, Vidanovci; Dagonik Josip, Gačnik; Kaiser Jurij, Studenice; Sinič Koloman, Stari Breznovci 6; Vajda Konrad, mehanik Ptuj; Goričan Anton, Novake.

VSEM TRPINOM VINIČARJEM!

Brezdvomno smo viničarji v gospodarskem, kakor tudi v socialnem oziru izmed vsega delavstva na najslabšem. Nimamo nobenega zavarovanja ne za bolezen, starost ali nezgodo. Naše tozadevne prošnje in vloge, viničarski red in drugo, vse leži nerešeno po raznih beograjskih miznicah.

Kdo je kriv? Prva in največja krivda je naša. Viničarskih družin je okrog 40.000. Vsaka izmed teh pa hodi svoja pota. Sloge in enotnosti ni med nami. Veliko pre malo je se onih, ki hodijo pravo pot, pot medsebojnega podpiranja in stanovske zavesti v združeni organizaciji »Strokovni zvezi viničarjev« s sedežem v Ljutomeru, ki je danes edina predstavateljica viničarskega stanu in ki priredi v dneh 7. in 8. decembra v prostorih Katoliškega doma v Ljutomeru svoj

I. viničarski kongres,

na katerega vabi vse viničarje od blizu in daleč. Vabi pa tudi vse one, ki hočejo sodelovati pri reševanju viničarskega vprašanja.

Prvič bo ta dan v zgodovini našega več stoletja sem obstoječega stanu. Velik bo ta dan, ker bo viničar sam povedal svoje težnje in podal smernice za rešitev njegovega problema.

Polovična vožnja je dovoljena vsem udeležencem in sicer kupi vsak celo vozovnico, ki jo da na vstopni postaji žigosati in velja za legitimacijo, ki jo dobi na kongresu v Ljutomeru, tudi za nazaj.

Prvi dan kongresa, to je dne 7. decembra, se vrši pozdravni večer v dvorani g. Strasserja, drugi večer pa koncert in srečolov istotam.

Za pripravljajni odbor I. viničarskega kongresa:

Semenič Andrej, predsednik.

Peter Rozman, tajnik.

Pisma iz domačih krajev.

Trbonje. Pri nas smo obhajali od 21. do 25. novembra sveti misijon. Ljudje so se sv. misijona prav pridno udeleževali. Zupnija šteje 700 duš. Sv. obhajil pa je bilo 650. Če izvzamemo majhne otroke, nešolarje, lahko rečemo, da je pri tej redki slovesnosti cela župnija prešla sv. zakramente. Imamo seveda tudi pri nas, kakor povsod, nekaj izjem, ki se sv. misijona boje, kakor vrag križa. Sv. misijon je vodil č. g. p. Bonaventura iz kapucinskega reda v Studencih pri Mariboru. Zupljani so mu zato zelo hvaležni; z njim so izginili nekateri slabi predsodki, ki so jih ljudje imeli poprej o sv. misijonu. Naša župnijska cerkev pa dobi prihodno pomlad lep, nov cementni tlak. Naš kovač Gregor Rudolf, velik dobrodušnik cerkve, je daroval v ta namen 10.000 kron. Dobili pa bom polagoma tudi nove orglje. Vreme je postalo precej mrzlo, od Sv. Antona in Remšnika nas pozdravljajo beli možje, dočim so še pred dnevi v Trbonjah jagode cvetele.

Gor. Sv. Kungota. Od 21. do 28. novembra se je vršil sveti misijon v tukajšnji župniji. Vodila sta ga preč. gospoda misijonarja Kitak in Tavčar, in sicer z nadčloveško požrtvovalnostjo, kjer sta v pretresljivih, v srce segajočih govorih vplivala na trda srca, da so se odpirala. Več kot polovica župnija se je pridno udeleževala sv. misijonske pobožnosti skozi celih osem dni, prejemala sv. zakramente, žalostno pa je, da druga polovica župljanov ni opravila sv. misijonske pobožnosti. Dobro ljudstvo se je čeli čas sv. misijona kazalo kot vnete kristjane, ki jim je edna parola: »Reši dušo!« Misijonski zvon pa bo pel še 14 dni vsak večer iz visoke line cerkvenega stolpa ob 8. uri za izpreobrnjenje najbolj zakrknjenih srce naše župnije. Daj božje presv. Srce, odpri srca teh, ki te še ne ljubijo, in daj jim, da jim pade mrena iz njihovih duhovnih oč. Bog povrni, ker mi ne moremo in daj, da v Gor. Sv. Kungoti zavladava duhovna vesela spomlad! Bog plačaj veleugledni družini Gamserjevi, ki je velikodušno odstopila krasno sobo v svoji hiši za preč. g. misijonarje: Bog plačaj!

Brezola pri Račjem. Umrli je daleč naokrog poznani, izvrsten čevljar v mariborski bolnici Simon Frangež. Niti življenja mu je pretrgala jetika, katero je občutil že več let. Zadnja njegova želja je bila, da ga spravijo v bolnico, kjer je drugi dan izdihnil. Pogreb se je vršil dne 26. novembra popoldne v Pobrežju. Zapuščena žena in enega otroka. Svetila mu večna luč.

Sv. Marko. Tukaj se je poročil v minulem mesecu Franc Bezjak, veleposesnikov sin v Moškanjcih, župnija Sv. Marjeta z našo mladenko Aniko Keček iz Bukovca. Novemu paru želimo v novem stanu mnogo sreče, božjega blagoslova in zadovoljnosti.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Dne 14. novembra so zborovali pri g. Ivanuši v gostilni zopet naši demokrati ali »naprednjaki«. Govoril je 18 številni množici, trem ženskam, gospod Spindler iz Maribora. V govoru je navajal, da naj le volimo samostojne demokrate pri prihodnjih volitvah. Toda mi ne maramo samo sladkih besed in obljub, ampak mi spoznavamo stranke po njih dejanjih, poslance po njih splošnem zastopanju naših ljudskih teženj, tega pa pri samostojni demokrati stranki nismo dočakali. Zato tako stranko in njene ljudi, predvsem naše miklavško delovno ljudstvo odločno odklanjamo. Čeprav se je neki naš »naprednjak« rotil, da je on lažje brez siromakov, kakor siromaki delavci brez njega. To je prava napredna barva miklavških liberalcev. Ako nas sploh ne rabite drugacije, se za kroglično žuljavga viničarja tudi obrišite. Prihodnjaki pa se postavite s svojim stanikom javno, če si upate, pa vabila pošiljajte samo tistim, kateri so res vaši pristaši!

Sv. Urban pri Ptuj. Po kratkemu bolezni nas je zapustila, tri nepreskrbljene otroke in svojega moža, naša preljubljena žena in mati Lizika Arnuš. Bog jo je poklical k sebi 23. novembra. Pogreb se je vršil dne 26. novembra, ob 10. uri. Tem potom izrekamo zahvalo naši prečastiti duhovščini, ki jo je spremenjalo na zadnji poti, kakor tudi vsem sorodnikom in sosedom. Rajna je bila dobra gospodinja in ljubeznjiva mati svojih malih otročičev in stara komaj 26 let. Naj ji bo zemljica lahka in naj počiva v miru božjem.

Ljutomer. Kakor rožica med rožami je ležala ljubiteljica cvetja in zelenja Tratinikova Lojzka na mrtvaškem odru. Zapuščila je svojega dobrega Jankota in tri ljubke otročiče, ki jih je vzgajala v strogo krščanskem duhu. Hiral je na sušici. Radi svojega plemenitega značaja se je prikupila vsakemu, ki je prišel v stik z njo. Kako so jo vsi čislali, je pokazal njen pogreb dne 24. novembra. Mučenica, spavaj sladko!

Ljutomer. Bivši gojenec kmetijske šole na Grmu Ivan Vrbanič je prejel povodno zaključnega izpita kot najboljši učenec diplomo in dar srbskega poljoprivrednega društva, obstoječ iz kmetijskih knjig in sadjarskega orodja. Mladi odličnjak je sin Kleinovškovega oskrbnika g. Vrbaniča iz Radomerščaka. Častitavo starem in sinu.

Bunčani — okraj Ljutomer. Velika nesreča je zadela našo vas dne 23. nov. t. l. Ob pol 10. uri je začelo goreti pri posestniku Fr. Lubi, od koder se je požar z velikansko naglico začel širiti. Nevarnost je bila tem večja, ker ljudje po večini niso bili doma in je vlekel močen veter. Upepeli je petim posestnikom 12 objektov. — Vsi se čudijo, kako je ogenj prizanesel posestniku M. Rantašu, ko je gorelo okoli njega. Tej rešitvi se ima zahvaliti hladnokrvnosti in previdnosti domačih, ki so bili takoj vti na strehi in je curkoma polivali, posebno so se izkazali bunčki in verženski fantje in dekleta. Na lice mesta je prišlo 23 brigadnic, med temi tudi radgona mestna motorna brigada, kateri so baje — mimogrede povedano — na meji delali sitnosti. Vsi so res delali z največjo požrtvovalnostjo in le temu se je zahvaliti, da se ogenj še ni dalje razširil. — Najbolj sta prizadeta posestnika Horvat in Sumak, katerima je vse do tal pogorelo.

Bunčani. Pri velikem požaru, ki je zadela našo vas, so sodelovale gložno skoro vse brigadne Ljutomerskega okraja, celo iz Ižakovec in Doležljovja so prihili nesrečnim vaščanom na pomoč. Pri cezanjevski brigadni so posebno vneto delali kleriki in dijaki verženske Marijanišča. — Tako prizadeti, kakor požara obvarovani posestniki se vsem najprisrčneje zahvaljujejo. — Država pa naj tudi priskoči na pomoč nesrečnejšem ali pa jim vsaj odpiše ves davek. Tudi srečni poglavar in komisar sta si ogledala kraj nesreče. Ogenj je nastal, kakor se govori, po otrokih.

Prihova. Na gostiji Hojnik-Višnar v Spodnjem Grušovju so veseli gostje nabrali za Družbo za širjenje vere 40 Din. Bog povrni!

Trnava — St. Rupert pri Gomilskem. Mnogi bližnji in daljni sosedje so prerokovali našemu letos, pomladi ustanovljenemu gasilnemu društvu že takoj ob njegovem rojstvu — smrti; nekateri iz škodoželjnosti, drugi iz malodušja. Toda društvo se krepko razvija ob brezprimerni požrtvovalnosti in trdni volji članov in drugih občanov. Je pa tudi najjačje v gasilski župi žalski. Pred kratkim si je nabavilo tudi moderno motorno brigadno. Zadnja veselica je dobro izpadla, čistega dobička je dala 21.781 Din. — Prostovoljni prispevki v denarju, odnosno v hmelju, znašajo da-

nes: vas Trnava darovala 34.201 Din, St. Rupert 11.895 Din, Orla vas 2530 Din, Zake 1385 Din, občina Gomilsko 2000 Din, dobrotniki iz drugih krajev 6144 Din. Bog plati!

Gospodarstvo.

MELIORACIJE ALI ZBOLJŠANJE ZEMLJIŠČ.

Naša Slovenija je zelo podvržena raznim vremenskim uimam in nezgodam. Med tem, ko smo bivši vojni ujetniki videli v Rusiji samo eno večjo vremensko nesrečo, namreč leta 1917 hudo sušo, stiskajo našo Slovenijo poleg suše, ki tudi nastopa, tudi druge uime. Vsled bližine morja, visokih gor in drugih klimatičnih razmer nas večkrat obišče toča spomladi, in jeseni pa mnogokje slana uniči pridelke.

Zadnja leta pa je nastopilo deževje in povodnji v takem obsegu, kakor je bilo menda v drugem desetletju preteklega stoletja, ko je bila po naših krajih po ustnem izročilu starih ljudi velika lakota. Med tem, ko toča in pa mrzaz uničita samo nekaj občin, oziroma enkrat višje, drugičkrat pa nižje lege, pa so letošnji deževje in povodnji udarile skoro povsod. Po dolinah, ob rekah in potokih so bile velikanske poplave. Voda ni uničila le letošnjih pridelkov in pobrala mostove, ampak mnogokje, kar je najhujše, vzela v svojo strugo cele parcele in si razširila strugo. Kjer je prejšil travnik — njiva ali kaj drugega, je sedaj voda na struga. Zemljiška knjiga je postala pomanjkljiva.

Nič boljše, marsikje še slabše pa je po višinskih ali hribovitih legah. Časopisi nam poročajo sedaj o dveh velikih plazovih v Pilšanju in Sv. Petru nize Maribora, ki delata ogromno škodo. Nista to osamljena slučaja. Vzemimo n. pr. laški okraj. Na cesti od Rimskega toplice proti Jurkloštru vidiš na vsak kilometer, kjer je boljša zemlja, plaz. Istotako na okrajni cesti Laško—Rimske toplice. V celem laškem okraju je teren podvržen plazovom, ker je v zemlji voda in je pod ilovnato zemljo lapor. Pa tudi drugi okraji, kakor n. pr. kozjanski, šmarski tožijo o plazovih.

Leta 1900 so slovenski deželni poslanci za Stajersko zapustili deželno zbornico v Gradcu in izdali oklic na svoje volilce, kjer so razložili vzroke svojega izstopa. Med temi vzroki je tudi ta, da ohola nemška večina v dež. zboru ni hotela sprejeti predlogov zaradi regulacije naših rek in potokov.

Ko je po razširjenju volilne pravice prišlo slovensko zastopstvo močnejše v deželni zbor v Gradcu, so tudi Nemci postali mehkejši in so se začele regulacije nekaterih rek. Precej velik uspeh so dosegli poslanci takratne naše Slovenske Kmetijske Zveze z zakonom o melioracijah za kraje, ki so podvrženi plazovom. Okrog leta 1906 se je začelo pridno drenaziranje. Na krajih, kjer je bila zemlja plazovju podvržena in kjer je bil plaz večji ali manjši, je dežela, oziroma država prispevala 60%, lastnik zemljišča pa 40%. Od leta 1906 do izbruha svetovne vojne leta 1914 se je to na bivšem Stajerskem marsikje napravilo in se je plaz tudi resnično ustavil. Ako se pa kje ni obneslo, je pa gotovo vzrok slabo in površno delo.

Stvar poklicnih inženjerjev je, da doženejo, ali je boljše drenaziranje z glinastimi cevmi, katere se vložijo v izkopane jarke, ali pa je boljše ta način, da se v globoko izkopane jarke vložijo kamenje, da se na ta način voda odpelje, kakor je n. pr. pred kakimi 50 leti bivša južna železnica ustavila plaz pri Rimskega toplicah.

Za navadno osuševanje mokrotnih parcel, kjer ni potrebno globokih rovov, je želea, ozir. država prispevala samo 40%, a lastnik zemljišča 60%.

Tudi lansko leto, ko se je v Belgradu sklepal med radikali in radičevci takozvani juljski sporazum, smo slišali od radičevcev obljube, da se bo začelo delati za gospodarsko zboljšanje na ta način, da bo vlada začela zemljišča osuševati, oziroma zboljševati. Toda ostalo je samo pri obljubah.

Na letošnjih mariborskih kmetijskih dnevih meseca avgusta se je zopet sprejela resolucija, katere zahteva, naj se zopet začne z melioracijami. Da bi belgrajska narodna skupščina kdaj pričela reševati take za našega kmeta koristne zakone, je zelo dvomljivo, kajti če se ne brigajo za nasipe ob Donavi in jim je vsled tega uničila poplava več tisoč orolov zemlje, tem manj se bodo brigali za našo Slovenijo.

Ravno tukaj vidimo vso pogubonosnost centralizma za našega slovenskega kmeta, a ne samo za kmeta, ampak za celokupen narod. Kajti zavedamo se, ako bodo uničeni naši travniki, kar se je že marsikje zgodilo, kmet ne bode mogel zrediti in na trg postaviti težkih volov. Ako ne bode imel kmet za kaj dobiti denarja, ga tudi ne bosta dobila v roke trgovec in obrtnik.

Stojimo pred volitvami v oblastne skupščine. Naša sveta dolžnost je, da iz teh volitev pride v oblastno skupščino stranka, kateri ima že sedaj pokazati mnogo uspehov za našega kmeta. Sicer se dobro zavedamo, da te oblastne skupščine ne bodo imele pravice, kakor so jih imeli prejšnji deželni zbori. Nekaj se bo pa gotovo dalo storiti. In ravno tukaj, glede vremenskih nesreč in plazov, vsled katerih je ogroženo veliko našega kmetijskega ljudstva, se morajo združiti vsi: država, dežela, okraji in občine, kakor tudi posamezniki in storiti vse, kar je mogoče, da se nam od dedov podedovana zemlja ne bo uničila vsled plazov.

Če je parletno vladanje in gospodarstvo SLS na bivšem Kranjskem predručilo njen obraz, imamo upravičeno upanje, da bo tudi pri oblastnih skupščinah storila, kar bo sploh mogoče za naše ljudstvo.

PRETAKANJE SADJEVCA.

Med našim ljudstvom je vkoreninjena navada, da se sadjevca vobče ne pretaka, ker se baje skozi to pokvari. Kaj je na tem? Ta navada se mora na vsak način obsojati, ker vendar sadjevec ni drugega, kakor alkoholna pijača, ki jo pri katerem je nastal alkohol s pomočjo kvasnih glivic iz v sadju se nahajajočega sladkorja. Pri procesu vrenja se izločijo razne nečistosti in končno tudi glivice in njih produkti samo na dno soda in bi v doglednem času, ako ne bi pretočili, pričelo vse to gniti in nam zastupljati pijačo z nesnago in nam lahko, posebno če nismo preveč čisti v kletarstvu, iz tega nastane zavrelca, t. j. popolnoma pokvarjena pijača.

J. HOCHMULLER v MARIBORU
pri starem mostu juž. breg Drave
Po nizki ceni dobite najboljše